

Handläggare
Bergdahl Olle

Datum
2018-02-21

Diarienummer
KSN-2018-0328

Kommunstyrelsen

Yttrande över remiss av slutbetänkandet reboot – omstart för den digitala förvaltningen (SOU 2017:114)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att avge yttrande till Finansdepartementet enligt ärendets **bilaga 1**.

Ärendet

Finansdepartementet har överlämnat slutbetänkande i Utredningen om effektiv styrning av nationella digitala tjänster till Uppsala kommun för yttrande senast den 24 april. Uppsala kommun avgav yttrande över delbetänkande i utredningen genom beslut i kommunstyrelsen juni 2017.

En sammanfattning av utredningen återfinns i **bilaga 2**. Slutbetänkandet finns i helhet på regeringens hemsida: <http://www.regeringen.se/rattsdokument/statens-offentliga-utredningar/2018/01/sou-2017114/>

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret.

Föredragning

Utredningen om effektiv styrning av nationella digitala tjänster har haft i uppdrag analysera och ge förslag till effektiv styrning av utveckling, införande och förvaltning av nationella digitala tjänster. I uppdraget har bland annat ingått att analysera och lämna förslag till utformning av organisering och ansvarsfördelning för tjänsterna Mina meddelanden och Svensk elegitimation, åtgärder för att uppnå en ökad användning av tjänsterna, och samverkan mellan offentlig och privat sektor i tillhandahållandet av tjänsterna.

Mot bakgrund av en serie initiativ och ställningstaganden från regeringen under det senaste året har utredningen sett en förändring av inriktningen av politiken för den digitala förvaltningen. Initiativen berör exempelvis inrättandet av en digitaliseringsmyndighet. Förslagen i slutbetänkandet bygger vidare på initiativen och avser att komplettera dem.

I förslaget till yttrande stödjer Uppsala kommun i huvudsak de förslag som presenteras i betänkandet. Kommunen delar utredningens bedömning att det behövs en övergripande plan för att stärka digitaliseringen av den offentliga sektorn samt en förnyad avsiktsförklaring om digitalisering mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), med syftet att skapa synergier i det gemensamma arbetet med att digitalisera den offentliga förvaltningen. Utveckling av nationell digital infrastruktur, gemensamma digitala funktioner, gemensamma standarder och effektiva informationsflöden är av central betydelse.

Uppsala kommun ställer sig i yttrandet bakom det föreslagna digitaliseringsmålet för offentliga förvaltningen: att användning av digitala medel ska leda till att det blir så enkelt som möjligt för så många som möjligt att utöva sina rättigheter och fullgöra sina skyldigheter samt ta del av förvaltningens service. Uppsala kommun betonar samtidigt vikten av rätt utformning av gemensamma digitala funktioner med avseende på användbarhet och tillgänglighet.

Förslaget att den digitala brevlådefunktionen Mina meddelanden öppnas upp även för privata utförare som avsändare ligger i linje med det som lyfts fram av Uppsala kommun, andra kommuner och av SKL i tidigare remissyttrande på utredningens delbetänkande.

I utredningen föreslås att staten tar på sig ansvaret för att utfärda en elektronisk identitetshandling i samband med utfärdandet av en fysisk identitetshandling. Den statliga elektroniska identitetshandlingen ska kunna användas som underlag för utfärdande av annan elektronisk identitetshandling. Uppsala kommun ser detta som positivt och resurseffektivt och ställer sig bakom förslaget.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i föreliggande ärende.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Christoffer Nilsson
Chef kommunledningskontoret

Handläggare
Bergdahl Olle

Datum
2018-02-21

Diarienummer
KSN-2018-0328

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.df.remissor@regeringskansliet.se

Ert dnr: Fi2018/00106/DF

Remiss av slutbetänkandet reboot – omstart för den digitala förvaltningen (SOU 2017:114)

Finansdepartementet har överlämnat ovan rubricerat betänkande till Uppsala kommun för yttrande.

Allmänt

Uppsala kommun stödjer i huvudsak de förslag som presenteras i slutbetänkandet. Kommunen delar utredningens bedömning att det behövs en övergripande plan för att stärka digitaliseringen av den offentliga sektorn samt en förnyad avsiktsförklaring om digitalisering med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Utveckling av nationell digital infrastruktur, förvaltningsgemensamma digitala funktioner, gemensamma standarder och effektiva informationsflöden är av central betydelse.

Uppsala kommun ser positivt på att den nya digitaliseringsmyndigheten får uppdraget att samordna och stödja den offentliga sektorns arbete med användardriven verksamhetsutveckling. Uppsala kommun står bakom det föreslagna digitaliseringsmålet för offentliga förvaltningen: *att användning av digitala medel ska leda till att det blir så enkelt som möjligt för så många som möjligt att utöva sina rättigheter och fullgöra sina skyldigheter samt ta del av förvaltningens service.*

Uppsala kommun vill dock betona vikten av rätt utformning av förvaltningsgemensamma digitala funktioner med avseende på användbarhet och tillgänglighet. Principerna för universell design är lämpliga att anamma och ger vägledning i att utforma funktioner på ett sådant sätt att de kan bli användbara för alla oberoende av användarens erfarenhet, kunskap och förmåga.

Mina meddelanden

Uppsala kommun ser positivt på förslaget att infrastrukturen *Mina meddelanden* öppnas upp även för privata utförare som avsändare. Förslaget ligger i linje med det som lyfts fram av Uppsala kommun, andra kommuner och av SKL i tidigare remissyttrande på utredningens delbetänkande. Det är viktigt att det inte blir någon skillnad för allmänheten om man har valt

en privat utförare eller inte. Med förslaget att omfatta både privata och offentliga utförare ökar tjänstens nytta för allmänheten och kommunen.

Elektronisk identifiering

Säker, tillförlitlig och standardiserad elektronisk identifiering är en förutsättning för att kunna utveckla e-tjänster och erbjuda individer stöd och service via dessa.

Uppsala kommun ser förslagen kring den statliga elektroniska identitetshandlingen vid elektronisk identifiering som positiva och resurseffektiva. Uppsala kommun står även bakom förslaget för anslutning till valfrihetsystem som digitaliseringsmyndigheten föreslås tillhandahålla.

Förslaget om en gemensam valideringstjänst för att validera elektroniska underskrifter från andra länder är bra. Behovet av gemensamma insatser för att underlätta gränsöverskridande användning av elektroniska underskrifter och stämplat kan på så sätt tillgodoses.

Kommunstyrelsen

Marlene Burwick
Ordförande

Ingela Persson
Sekreterare

Sammanfattning

Utredningen bedömer att regeringen det senaste året genom en serie olika initiativ har markerat en tydlig förändring av inriktningen av politiken för den digitala förvaltningen. I flera avseenden innebär initiativen en tydlig omprövning av tidigare ställningstaganden. Det som pågår kan därför beskrivas som en omstart – reboot – av politiken för digitalisering inom den offentliga sektorn. De förslag som återges i detta slutbetänkande, liksom förslagen i utredningens delbetänkande, bygger vidare på dessa åtgärder och är avsedda att komplettera dem.

Effektiv styrning

Om styrningen ska vara effektiv måste den riktas direkt till den eller de offentliga myndigheter som ska styras. Styrningen behöver anpassas både till den eller de som ska styras och till den typ av verksamhet eller de förvaltningsgemensamma digitala funktioner som avses. För detta behöver riksdagen och regeringen använda och utforma en väl balanserad kombination av flera olika styrmedel, både bindande och icke-bindande, liksom finansiella och legala. En effektiv finansiell styrning och finansiering av förvaltningsgemensamma digitala funktioner innebär att riksdagen och regeringen måste styra resurserna utifrån ett förvaltningsövergripande perspektiv och att kraven på kvalitet och effektivitet i dessa funktioner måste tillgodoses och bedömas på en förvaltningsövergripande nivå. Det måste finnas formella beslut om vad som ska vara det offentliga åtagandet i den nationella digitala infrastrukturen.

Av det skälet bör riksdagen lägga fast ett mål för den offentliga förvaltningens digitalisering. Detta ska ligga till grund för regeringens redovisning till riksdagen och styrningen av de offentliga myndigheterna. Det bör också finnas ett digitaliseringsmål för alla statliga myndigheter.

Regeringen behöver fastställa en särskild intern process för att bereda initiativ till samt utvärdera förvaltningsgemensamma digitala funktioner. Regeringen bör vidare besluta om en tidsbestämd övergripande plan – en strategi – för digitalisering och it i den offentliga förvaltningen samt förnya avsiktsförklaringen om digitalisering med Sveriges Kommuner och Landsting.

Statlig elektronisk identitetshandling

Utredningen bedömer att det bör vara ett statligt åtagande att det finns en tillförlitlig process för grundidentifiering, det vill säga att säkerställa individers identitet. Staten ska också utfärda en elektronisk identitetshandling för att på det viset säkerställa att medborgare och folkbokförda kan få en sådan. Den statliga elektroniska identitetshandlingen ska utfärdas samtidigt med en statlig fysisk identitetshandling. Den statliga elektroniska identitetshandlingen ska kunna användas för identifiering hos myndigheter men också kunna växlas till en mobil elektronisk identitetshandling. Därmed kan den statliga elektroniska identitetshandlingen fungera som en backup om t.ex. mobiltelefonen blir obrukbar.

Gränsöverskridande användning av elektroniska identitetshandlingar

Utredningen bedömer att det finns ett behov av att staten säkerställer att Sverige kan anmäla en elektronisk identitetshandling för användning i Europa enligt eIDAS-förordningen.¹ Sverige bör delta aktivt i det europeiska arbetet med att möjliggöra gränsöverskridande användning av elektroniska identitetshandlingar. När det gäller att öppna upp elektroniska tjänster anser utredningen att Sverige bör samverka med länder som har identitetsbeteckningar som liknar det svenska personnumret och som har anmält eller avser att anmäla en nationell elektronisk identitetshandling. Samarbetet bör präglas av ömsesidighet och tjänster som används frekvent bör prioriteras.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG.

Det redan påbörjade nordiska samarbetet är en lämplig början. Regeringen bör ge uppdrag till myndigheter som har särskilt ofta förekommande ärenden rörande nordiska medborgare att delta i och stödja samarbetsprojekt med motsvarande myndigheter i de nordiska och baltiska länderna.

Som ett stöd för arbetet bör Skatteverket få i uppdrag att inrätta ett svenskt register över säkerställda kopplingar mellan europeiska elektroniska identitetshandlingar och svenska personnummer.

Mina meddelanden

Utredningen föreslår att Mina meddelanden ska regleras i en lag om infrastruktur för digital post. Av flera skäl anser utredningen att infrastrukturen Mina meddelanden behöver ännu tydligare reglering än vad som föreslogs i delbetänkandet.²

Anpassningar till dataskyddsförordningen³ och fördelning av personuppgiftsansvaret behöver stöd i lag. Dessutom bör infrastrukturen öppnas upp för privata aktörer som avsändare, vilket också bör regleras i lag.

² SOU 2017:23, digitalforvaltning.nu, s. 33 ff.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).